

Umhverfisvitund

A BLENDED LEARNING PROGRAMME FOR COMPETENCE
DEVELOPMENT BEYOND PURE PROFESSIONAL SKILLS
Project No: 2020-1-DEC02-KA202-007585

Stefna um sjálfbæran ferðamáta

Hvað er stefna um sjálfbæran ferðamáta?

Stefna um sjálfbæran ferðamáta er áætlun sem hönnuð er til að fullnægja þörfum um ferðamáta fólks í borgum sem og þörf fyrir betri lífsgæðum. Hún byggir á núverandi starfsháttum og tekur tillit til samþættingar, þátttöku og matsþáttum.

8 meginreglur

Áætlun um sjálfbæran
ferðamáta í þéttbýli

Samvinna þvert á
stofnanir

Þátttaka borgara og
hagaðila

Mat á núverandi og
fram tíðar árangri

Skilgreind framtíðarsýn
og framkvæmdaáætlun

Þróun allra
samgöngumáta á
samþættan hátt

Skipulag mats og
eftirlits

Tryggja gæði

Áætlun um sjálfbæra ferðamáta í þéttbýli

- Skipulagning á grundvelli fólks- og vörufæðis er mikilvægasta viðmiðið.
- Almennt markmið er að bæta aðgengi og veita hágæða, sjálfbæra ferðamáta í þéttbýli.
- **Sjálfbært samgöngukerfi:**
- Er aðgengilegt og uppfyllir grunnþarfir allra notenda;
- bregst við kröfum um ferðamáta íbúa, fyrirtækja og iðnaðar;
- Kemur á jafnvægi í þróun og betri samþættingu mismunandi ferðamáta;
- Uppfyllir kröfur um sjálfbærni, efnahagslega hagkvæmni, félagslegt jafnrétti, heilsu og gæði umhverfis;
- Skilvirkt og hagkvæmt
-

Samvinna þvert á stofnanir

Þróun og innleiðing stefnunnar þarf að byggjast á mikilli samvinnu, samræmingu og samráði á mismunandi stjórnsýslustigum og á milli stofnana á svæðinu.

Það þarf að byggjast á:

- Samstarf til að tryggja samræmi og til að uppfylla ákvæði stefnunnar í geirum sem tengjast samgöngum (landnotkun og skipulag, félagsþjónusta, heilbrigðismál, orkumál, menntun og löggæslu. Náið samstarf við viðeigandi yfirvöld (sveitarfélög og ríki).
- Samstarf opinberra og einkaaðila á sviði samgangna.

Þátttaka borgara og hagaðila

Stefnan leggur áherslu á að uppfylla þarfir fólks í þéttbýli, íbúa, gesta, stofnana og fyrirtækja.

Virk þátttaka gerir það að verkum að almennur stuðningur eykst og þar með minnkar áhættan og auðveldar framkvæmd.

Mat á núverandi og framtíðar árangri

Stefnan byggir á ítarlegu mati á núverandi og framtíðarvirkni samgöngukerfisins í þéttbýli. Það gefur yfirgripsmikla endurskoðun á núverandi ástandi og setur grunnviðmið sem hægt er að mæla framfarir á.

Til að gera þetta skilgreinir stefnan markmið og metnaðarfull, en raunhæf, markmið sem eru í samræmi við setta framtíðarsýn og skilgreinir síðan árangursvísa fyrir hvert þeirra. Þau eru síðan notuð til að meta núverandi og framtíðaraðstæður. Þessi stöðugreining felur einnig í sér endurskoðun á núverandi getu og úrræðum sem og á skipulagi fyrir áætlanagerð og framkvæmd.

Skilgreind framtíðarsýn og framkvæmdaáætlun

Stefnan byggir á langtímasýn fyrir þróun samgangna fyrir þéttbýlissvæði og nær til allra ferðamáta. Það felur einnig í sér innviði og þjónustu.

Stefnan inniheldur áætlun framkvæmd markmiða. Það felur í sér framkvæmdaáætlun og fjárhagsáætlun ásamt skýrri úthlutun ábyrgðar og yfirlit yfir það fjármagn sem þarf.

Þróun allra samgöngumáta á samræmdan hátt

Stefnan stuðlar að jafnvægi og samþættri þróun allra viðeigandi ferðamáta um leið og sjálfbærum ferðamáta er forgangsraðað. Stefnan setur fram samþættar ráðstafanir til að bæta gæði, öryggi, aðgengi og kostnaðarhagkvæmni alls samgöngukerfisins.

Stefnan felur í sér innviði, tæknilegar, reglugerðar-, kynningar- og fjárhagsráðstafanir. Hún tekur á hvers kyns sameiginlegum ferðamáta (hefðbundnum almenningsamgöngum sem og nýrri þjónustu sem byggir á samnýtingu, þar á meðal ný viðskiptamódel); virkum ferðamáta (göngur og hjólreiðar); samskiptatækni og ferðamáta frá dyrum til dyra; umferðaröryggi; farartæki á ferð og kyrrstöðu; frakt og þjónustu; flutninga; og Intelligent Transport Systems (ITS).

Skipulag mats og eftirlits

Fylgjast verður náið með framkvæmd stefnunnar. Framfarir í átt að markmiðum og að ná markmiðum eru metnar reglulega út frá völdum frammistöðuvísum. Nauðsynlegt er að gera viðeigandi ráðstafanir til að tryggja aðgang að viðeigandi gögnum og tölfræði.

Áframhaldandi eftirlit og mat á framkvæmd aðgerða getur leitt til endurskoðunar á markmiðum og, ef þörf krefur, aðgerðir til úrbóta við innleiðingu. Eftirlitsskýrsla sem er miðlað til borgara og hagsmunaaðila upplýsir um framvindu í þróun og innleiðingu stefnunnar.

Tryggja gæði

Stefnan er lykilskjál fyrir þróun þéttbýlis. Að hafa kerfi til staðar til að tryggja almenn fagleg gæði og til að sannreyna samræmi við kröfur stefnunnar (þ.e. þetta skjal) er mikilvægt.

Trygging á gæðum gagna og áhættustýringu við innleiðingu krefst sérstakrar athygli. Hægt er að framselja þessi verkefni til utanaðkomandi aðila (t.d. á svæðis- eða landsvísu).

Hefðbundið samgönguskipulag

**Stefna um sjálfbærar
samgöngur og
ferðamáta**

Traditional Transport Planning	→	Sustainable Urban Mobility Planning
Focus on traffic	→	Focus on people
Primary objectives: Traffic flow capacity and speed	→	Primary objectives: Accessibility and quality of life, including social equity, health and environmental quality, and economic viability
Mode-focused	→	Integrated development of all transport modes and shift towards sustainable mobility
Infrastructure as the main topic	→	Combination of infrastructure, market, regulation, information and promotion
Sectoral planning document	→	Planning documental consistent with related policy areas
Short and medium-term delivery plan	→	Short and medium-term delivery plan embedded in a long-term vision an strategy
Covering an administrative area	→	Covering a functional urban area base on travel-to-work flows
Domain of traffic engineers	→	Interdisciplinary planning teams
Planning by experts	→	Planning with involvement of stakeholders and citizens using a transport and participatory approach
Limited impact assessment	→	Systematic evaluation of impacts to facilitate learning and improvement

Nú er komið að þér!

Hvaða þarfir hefur samfélagið þitt þegar kemur að samgöngum og ferðamátum?

Nú hefur þú tækifæri til að leysa málin.

Hverjar eru þarfirnar og hvernig myndir þú leysa þær með tilliti til stefnu um sjálfbærar samgöngur og ferðamáta?

